

ZAÚJALO NÁS

5

Úvaha nad natiahnutou rukou

ÚSTA
LEKÁROVI

6-7

„За свою одкрытосьць ём мав у своїм жыўоті все праблемы”

| факты | культура | гісторыя |
актуальныя інфармацыі о Русінах
а не лем про Русінів

.....
| факты | культура | історія |
актуальныя інфармацыі о Русінах
а не лем про Русінів

Z NOVÝCH
VYDÁNÍ

11

Ш. Смолей

12. Світовий конгрес Русинів – зачне 12. юла на Україні

Так вирішили членове на своїм 6-ім засіданні Світової ради Русинів (СРР), котре ся одбыло 2. марца 2013 в Румунії, в місті Дева (коло 200 км од главного міста Букурешт). То значить, же Русини з цілого світа ся зійдуть уж по 12-ый раз на своїм найвысшій форі – Світовім конгресі Русинів (СКР) у другый тыждень юла – од 12. до 14. 7. 2013 р., ато в Мукачеві і Сваляві на Україні.

С. Л. Фечова

Г лавным організатором СКР є Крайове общество Підкарпатських Русинів на чолі із сучасным підпредседом СРР Николайом Бобинцом з Підкарпаття. А праві він інформовав членів СРР, же было послане офіційне письмо губернаторови Підкарпаття і адміністрації областной рады краю із жадостьов о фінанчну підпору конгресу. На основі їх одповідей мож конштатовати, же з боку губернатора Підкарпаття як і областной рады адміністрації была высловлена максімална фінанчна підпора на одбываня 12. СКР. Значить фінанчний вопрос конгресу є так само забезпечений.

З організаційного боку приправа конгресу, де треба штаб людей

▲ Історичне фото з 3. СКР. Перший справа проф. П. Р. Марочій, бывший председа і теперішній честный председа СКР.

на забезпечіння транспорту (бо еден день буде конгрес в Мукачеві а другый у Сваляві), уквартельованя, косту і цілковой організації конгресу, было так само підпредседом СРР Н. Бобинцом потверджено, же і тот вопрос є порішений - же на цілкове

► с. 2

ГЛОСА

А. КУЗМЯКОВА

Така реклама лем потішить...

В елико хвалю і високо собі ціну почін Інг. Михала Костя, родак із села Ладомірова, автора проекту КДЦ (Karpatská drevená cesta). Він своїм роботом через обнову наших дорожніх церковок, прекрасных ікон, пропагаційов нам од правіку властного церковно-славянського обряду робить Русинам велику і позитивну рекламу. А то нелем на Словеньску, але і за його границями. Но любив ся мі і його почін в половині марца (16. 3. 2013), кедь на свідницьку долину позвав знамого кухаря Яра Жідека, жебы ту меджі Русинами награв релачію про РТВС (Небічко в папулі). А так ся і стало. Пан Кость витав Жідека по русиньскы, привів го до наших храмів, грекокатоліцького і православно, де го отці духовны тыж витали русиньскым словом і указали му кус з нашої літургії, 90-річна бабка му в повній параді указала як і чом треба дзвонити. Іконописатель пан Урбан му розповів о способі роботи і указав выслідки свого красното діла - нашы цінны іконы. Добру рекламу нашым татарчаним перогам зробила пані Марія Куречкова, котра їх варила прямо перед камеров і цілый час із Жідеком бісидовала по русиньскы. А так не чудо, же дашто з ей слов ся наліпило і на Жідека, котрый покы запылили пероги уж повторяв слова пероги, шумна качальница, молити ся і т. д. Єдным словом ціла тотя релачія ня міцно загріла при сердці, бо указала, же сила і богатство Русинів ся находить в розмаїтых подобах, но русиньске слово є їх міцным фундаментом.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

Д ороги читателі Інфо Русина, тоты красны святочны слова, котры приношають із собов радость і надію, учеме на найкрасшій праздник Пасхы – Воскресенія Ісуса Хріста. З приходом найвекшых хрістіянських свят в році, довольте і нам, пожелати вам, най тоты Великодны свята не будуть про вас лем святами наповненыма смачным їдлом і обливачков... Бо Ісус Хрістос своїм воскресінєм потвердив правдивость свого учіня. Великдень святят хрістіяне цілого світа, бо Воскресеніє Ісуса Хріста є про віруючих тым найосновнішым і найважнішым в хрістіянській вірі.

Вшыткым вам желаме, жебы тот праздник праздників приніс і до ваших сердець нову надію і воскресіня вшыткого доброго і людського на тій землі. Жычіме вам щастя, здоровья, порозуміння і родинну злагоду, котры роблять чоловіка досправды щастливим і жылот легышым.

Редакція Інфо Русин

► с. 1: 12. СВИТОВИЙ КОНГРЕС...

організованя мають реальних людей а то нелем із своєю організаціє, але і з далшых організацій на Підкарпатю, котры мають дяку поділяти ся на реалізації конгресу. „Оставать нам дорішити дакотры річі технічного характеру і далшы супроводны програмы. Но тым вопросом ся будеме іщі заповідати на 7. засіданю СРР, котре буде в маю т. р. прямо на Україні“ – повів про Інфо Русин тайомник (СРР) **В. Противняк**, котрый ку виберовому ключу учасників на 12. СКР додав: „За каждую членську країну СКР піде на конгрес по 10 делегатів і по 5 делегатів на Світовий форум русинської молодежи. На посліднім засідані СРР, котре буде в маю т. р. на Україні, вирішимо вопрос участи гостей на СКР. Пропозиції суть такы, же за каждую країну піде по троє гостей а председа СРР має право позвати 5. Но як єм споминав, є то іщі в штадію рішіння а може ся стати і таке, же каждая країна буде мати по пять гостей як было дотеперь“.

Яке заступління на 12. СКР буде мати Словенсько?

„Словенсько буде на 12. СКР мати 10 делегатів: 6 за Русинську оброду на Словенську (РОС) і 4 за Словенську асоціацію русинських організацій (САРО). Но на 12. СКР бы мала быти зміна Станов, де буде пропонувано, же каждую членську країну СКР буде заступати лем єдна членська організація даної країны. То значить, же схвалінном узнесенія Станов СКР настане тот момент, же Словенсько буде заступати лем єдна організація. Ку тому пункту є і така пропозиція, жебы ся до 12. СКР зышли заступцово активных русинських організацій на Словенську і втворили сполочный договор, де собі становлять ключ, де в рамках РОС будуть мочи на СКР іти і далшы представителі русинських організацій напр. за Общество св. Йоана Крестителя, Сполук русинських писателів ітд. З тым, же ся будуть сполочні поділяти на активітах СКР. Тым почіном хочемо докзати, же никого із участи на СКР не хочемо поставити боком, але наopak, хочемо дати можность і таким організаціям, котры суть на Словенську досправды активныма“ – повів В. Противняк.

Далшы интересны інформації із засіданя СРР в Румунії

▲ На фото членове СРР за окремы членські штаты СКР, котры были зволены на посліднім СКР перед трьома роками в Мадярьску.

Членове СРР на засідані так само говорили о конкретных пропозиціях і матеріалах, котры суть прямо повязаны з окремими пунктами програму 12. СКР. На планованім конгресі хотять преднести інформації о діяльності комісій і выникнутых асоціацій, котры реално діяли і засідали межді СКР. Напр. комісії: історічна, культурна і асоціації АРУН, АРПОТ ітд., котры засідали в рамках каждого засіданя СРР.

На своїм засідані членове СРР подтвердили і редакторів часопису „Голос Русина“, котрого видавательом є якраз СКР із центром на Словенську. Значить склад редакторів за окремы членські країны СКР буде на 2013 р. слідуєчий: **Сербія – Ладіслава Гарді, Хорватія – Евген Врабец, Україна – Микола Староста, Мадярьско – Маріяна Лявинець, Румунсько – Валіка Бойчук, Словенсько – Анна Кузмякова**, котра заєдно робить і языкову і штілістичну управу часопису за Словенсько, **Сев. Америка – Річ Кастер**. На найближшій засіданю СРР будуть доповнены редакторы за Польско і Чесько. За шефредакторку Голосу Русина, котра наградила усопшого Мірослава Сіладія із Сербії (за котрого была на зачатку засіданя минута тиха) была схвалена **Сілвія Лисінова - Фечова**.

Окрем засіданя СРР, румунські організаторы приготували про учасників і іншы супроводны акції. Богатым був і культурный

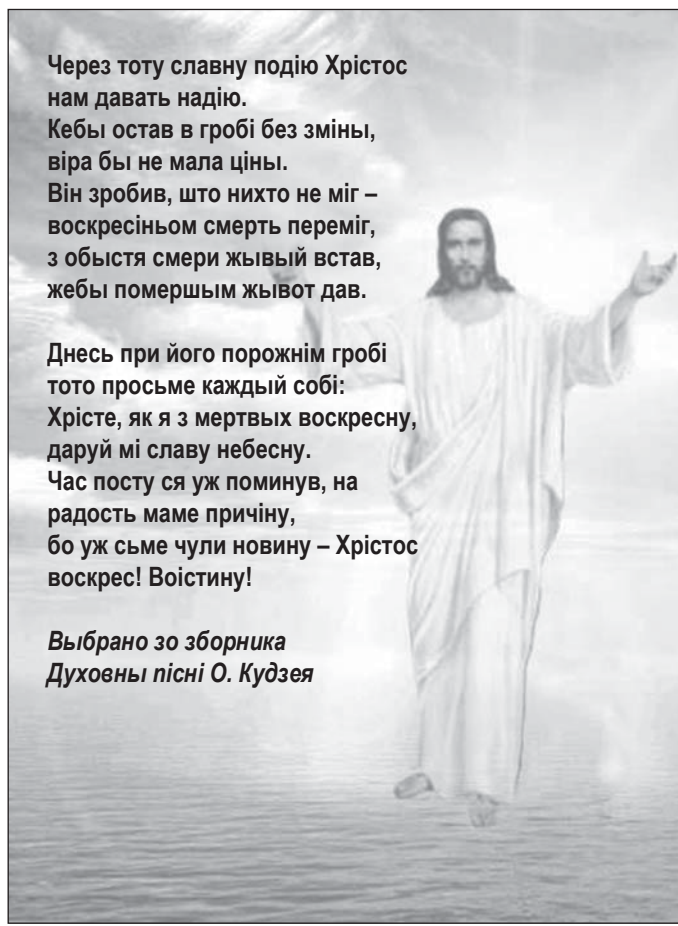
програм з нагоды **Дня Русинів в Румуньску**, котрый виходить все на 3-го марца. В рамках того была передана і ціна **В. Т. Гетеша пані Марії Пипаш із Сербії**. Наконєць хочу в мені вшыткых учасників высловити велике подякованя **Др. Ю. Фірцакови**

(головный гоститель, посланець румунського парламенту за русинську народность і член СРР за Румунсько) за його сердечне прията і розмаїтьость програму, через котрый сьме могли ліпше спознати реальный жывит і традиції Русинів в Румунії.

Через тоту славу подію Христос нам давать надію.
Кебы остав в гробі без зміны,
віра бы не мала ціны.
Він зробив, што ніхто не міг –
воскресінном смерть переміг,
з обыстя смери жывий встав,
жебы помершым жывит дав.

Днесь при його порожнім гробі
тото просьме каждый собі:
Хрісте, як з мертвых воскресну,
даруй мі славу небесну.
Час посту ся уж поминув, на
радость маме причину,
бо уж сьме чули новину – Христос
воскрес! Воістину!

Вибрано зо зборника
Духовны пісні О. Кудзєя

✓ В Музею современного умія Андi Варголы в Меджілабірцях была 11. марта 2013 р. вернісаж интересной выставки під назвов „Homage to Andy Warhol“. Выставка была присвячена 85. недожытому юбілею знамого краля Поп-Арту А. Варголы (1928-1987). На споминаній выставі могли люде попозерати і діла од авторів Д. Секелы, Д. Біделніці, Ш. Рожкованія і інших.

✓ 14. марта 2013 р. ся в Крайскім музею в Пряшові одбыла вернісаж выставки нашого русиньского карикатурісты **Федора Віца** під назвов „Zbojníci na Slovensku včera, dnes a zajtra“. На выставці, котра была присвячена 300. річниці од поправы Юрая Яношіка, був выставлений выбер рисунків із знамого серіалу ДЕРЕШ, котрых автором є якраз майстро Федор Віцо, якому був недавно в Празі, першыраз в історії, уділений титул „Доктор гуморіс кавза“.

✓ 19. марта 2013 ся в просторах Універзітної книжніці ТУКЕ в Кошыцях одбыло **Стрітнутя Русинів і їх прятелів**, котре зорганізовала організація молоды Русины. На стрічі, окрем презентації культурных активностей молодых Русинів і интересного культурного програму, была і поучна лекція на русиньску тему. Тоту предніс **Проф. ПгДр. Осиф Сипко, ПгД.**, професор ФФ ПУ в Пряшові, великий русиньский родолюб, походжінюм із села Камюнка. В програ-

3 русиньского ріхліка

Спрацовала: С. Л. Фечова

мі кошыцькой стрічі была одпрезентована успішна книжка поезій **3 русиньского сердца**, за участи ей автора **Николая Коневала** з Камюнки, котру минулого року выдала Русиньска оброда на Словеньску. Наконець не хыбило сполочне посиджіня при интересній бісіді і погощіню, котре участици завершыли знамым Жывите людіє на благо світа, вшыткым Русинам многая літа.

✓ В субботу, 23. марта 2013 р., у селі Біловежа в Бардійовскім окресі, ся одбывало засіданя Координачного выбору Русиньской оброды на Словеньску (КВ РОС). Його

членове, котры ся ту посходили з різних окресів русиньского регіону, мали багатый цілоденный програм. Творила го оцінка цілого діятельства організації РОС за минулый 2012-ый рік, Резолюція з 11. Світового конгресу Русинів, як і план головных задач і цілів РОС на тот рік, розшырвання контактів зо штатными і самосправными органами СР, обчаньскыма здружіннями і под. Перше тогорічне засіданя КВ РОС його членове завершыли святочным актом – положінюм квітів при памятній таблі А. Духновича і А. Павловича перед Фарьскым урядом

▲ Обогащінюм засіданя КВ РОС був выступ домашнього ФК Біловежанка. Червертый справа П. Мікула, председа МО РОС в Біловежі, котрый собі з колективом заспівав.

в Біловежі. Вецей інформацій із засіданя КВ РОС, котрый є найвысшым органом РОС меджі двома Сеймами принесеме в далшім выданю Інфо Русина.

Осуд собі з нами заграв укрутну гру Щастя нетреба глядати в чужині...

Присвячено 66. юбілею оптації чеськословеньских Русинів на Україну (януар-марец 1947)

Николай ШКУРЛА, член Сполку русиньских писателів Словеньска, автор книжки *Одсужены до рая*

Листы календаря нам прозраджують, же уж ся пише і рахує нове стороча і нове тисячроча. Од „Волиньской акції“ нас ділить дакілько десятков років. Тота подія ся ставать історійов, але іщі досť мало знамов... Час нас неупросні одділює од року 1947, кідь желізничны транспорты везли нас – дітей і дорослых, мужів і жены там, де в представлениях наших родічів пановав повный благобыт і гойносьть... Жаль, вшыткы сьме зажили велике скламання, душевну а фізічну травму, котра нас позначила на цілый живот. **Осуд собі з нами заграв укрутну гру**, бо сьме ся стали жертвами рафінованого, закерного підводу і обаламучіння. Были сьме силены переконати многы барьеры, але не вздавали сьме ся, вытримали сьме! Гварить ся, же не є ганьба власти на коліна, але ганьба є не попробовати встати. Многы з нас оптантів із тогдышнього Чеськословеньска до бывшего Советьского союзу в 1947 р. перед ранами осуду нераз падали фізічно і духом, но знова терпезливо вставали...

Минуло уж 66 років од того часу, як з нами нашы родічі вирішыли іти на Україну, до

высненого рая глядати ліпшыи живот. На тоту тему єм написав многы статі до наших масмедій. Іщі в 1997 р. єм ся у Свиднику стрітив з редакторков тогдышнього Пряшівского радія Ф. Латтовов, котра зо мнов награла розговор ку 50. юбілею пересеління скоро 13 000 Русинів. Тота релация - Радіомагазін - была одвыслана в неділю рано. Іщі в тот самый день а потім і нескірше єм мав вельо телефонатів, в котрых мі слухачі дяковали за интересну розповідь і радили, жебы было добрі, кебы єм о тій проблематіці написав книжку... Так єм і зробив, написав книжку о тій драматічній судьбі Русинів, котры з віров в щастливішу будучность оптовали в 1947 р. на Україну. Стало ся так на основі договору меджі Бенешом а Сталіном з 1946 р. і на основі кламливой советьской пропаганды о райскім животі в СССР. Писав єм о тім, што сьме пережывали за „желізнов опонов“ за тых 15 – 20, подакотры і за 30 – 40 років оптації. Пережыв єм тото вшытко на властній скорі. Ніч єм собі не выдумовав, ани не звеличовав. Писав єм лем о тім, што єм тогды в тім „раю“ пережыв, видів і чув. А то нелем я, але і іншы нашы люде, оптанты, котрых єм познав. Описав єм нашу правдиву минулость жебы о тім знала молода генерація.

Дорогы читателі, надіям ся, же многы сьте собі мою книжку **ОДСУЖЕНЫ ДО РАЯ** перечітали з интересом і порозумінюм. І так че-

рез реалны події сьте собі вытворили образ о тім, што пережыли тоты, што за ліпшым животом в смутнізнамым році 1947 пішли до „Руська“ глядати нове щастя, богатство і блаженство. Вірю, же сьте наконець пришли ку тому істому заключіню як і я: щастя нетреба глядати в чужині, може є праві там, де сьте ся народили і там, де жыли вашы предкы...

Жебым ходем часточні выповнив „білы місця“ в історії Русинів Чеськословеньска, рішыв єм написати далшу публікацію. Буде то так само література факту автобіографічного характеру з назвов 16 РОКІВ ЗА ЖЕЛІЗНОВ ОПОНОВ. Книга уж скоро увидить світло світа.

Од оптації перешло вельо років. Мы, што сьме одышли з родічами як малы діти, сьме уж в пензійнім віці. Векшына Русинів, ся вернула назад на рідну землю. По довгих роках пережытых в чужині сьме мусили твердо бойовати за своє місце на нашій рідній землі. Треба было ся хытро жыти з новов ситуаційов, умовами, забезпечити собі обысть, найти роботу, навчіти ся урядный язык, штудовати, выховати дітей...

Теперь сьме уж досправды дома. Сьме щастливы, же нашы діти і внучата ся народили і жыють ту, на Словеньску, а нашы родічі одпочивають в своїй рідній землі. Тота капітола живота в чужині є минулостьов, на котру ся тяжко забывають, бо споминкы остали глубоко в памяти. Хоць суть неприємны, даколи їх треба воскресити і повісти наголось про днешне місце покоління, же **ЩАСТЯ НЕТРЕБА ГЛЯДАТИ В ЧУДЖИНІ, АЛЕ БУДОВАТИ ГО В СВОЙ РІДНІЙ ДОМОВИНІ!**

Patria

Slovenský rozhlas 5

РУСИНСКИЙ ПРОГРАМ (Апріль 2013)

1. 4. 2013

15.00 – 16.00
19.30 – 20.00

ПОНЕДІЛЬКОК

Музичні поздрави
Святочний програм

3. 4. 2013

19.30 – 20.00

СЕРЕДА

Радіоновины

5. 4. 2013

19.30 – 20.00

ПЯТНИЦЯ

Радіоновины

8. 4. 2013

19.30 – 20.00

ПОНЕДІЛЬКОК

Радіоновины

10. 4. 2013

19.30 – 20.00

СЕРЕДА

Радіоновины

12. 4. 2013

19.30 – 20.00

ПЯТНИЦЯ

Радіоновины

13. 4. 2013

15.00 – 16.00

СУБОТА

20.00 – 21.00

Музичні поздрави

21.00 – 22.00

Радіо молодих

22.00 – 22.30

Радіомагазин

22.30 – 23.00

Подобы жыота:

23.00 – 23.45

Рік св. Кіріла і Методія

23.45 – 24.00

Гітпарада русинських співанок,
репріза

23.45 – 24.00

Бісіда кумів - репріза

23.45 – 24.00

Музична релация

14. 4. 2013

19.00 – 19.45

НЕДІЛЯ

19.45 – 20.00

Село грать співать і думу думать

19.45 – 20.00

Приповідка. З. Ковалчікова:

20.00 – 20.30

Приповідка о нотах

20.30 – 21.00

Музыка народности

21.00 – 22.00

Літературна релация. Повідачки

22.00 – 22.30

спід Бескіда - репріза

22.30 – 23.00

Радіомагазин - репріза

22.30 – 23.30

Музыка народности - репріза

23.30 – 24.00

Радіо молодих - репріза

Музыка народности - репріза

15. 4. 2013

19.30 – 20.00

ПОНЕДІЛЬКОК

Радіоновины

17. 4. 2013

19.30 – 20.00

СЕРЕДА

Радіоновины

19. 4. 2013

19.30 – 20.00

ПЯТНИЦЯ

Радіоновины

22. 4. 2013

19.30 – 20.00

ПОНЕДІЛЬКОК

Радіоновины

24. 4. 2013

19.30 – 20.00

СЕРЕДА

Радіоновины

26. 4. 2013

19.30 – 20.00

ПЯТНИЦЯ

Радіоновины

27. 4. 2013

15.00 – 16.00

СУБОТА

20.00 – 21.00

Музичні поздрави

21.00 – 22.00

Радіо молодих

22.00 – 22.30

Радіомагазин

22.30 – 23.00

Літературна релация. Ш. Сухий:

23.00 – 23.45

Вольный як птах

23.45 – 24.00

Музыка народности - репріза

23.45 – 24.00

Село грать співать і думу думать -

23.45 – 24.00

репріза

23.45 – 24.00

Музична релация

28. 4. 2013

19.00 – 19.45

НЕДІЛЯ

19.45 – 20.00

Бісіда кумів

20.00 – 20.30

Приповідка. Е. Костова: Рыбкін сон

20.30 – 21.00

Гітпарада русинських співанок

20.30 – 21.00

Подобы жыота. Рік св. Кіріла

21.00 – 22.00

iМетодія - репріза

22.00 – 22.30

Радіомагазин - репріза

22.30 – 23.00

Музыка народности

23.00 – 23.30

Радіо молодих - репріза

23.30 – 24.00

Музыка народности - репріза

29. 4. 2013

19.30 – 20.00

ПОНЕДІЛЬКОК

Радіоновины

Програм Театру А. Духновіча на апріль 2013

3. 4. о 19:00 на МС

Карол Горак

ЛА МУЗЫКА

Режия: Растіслав Баллек

Автентічна словенська драма, котра на основі судьбы єдної родини зображує живот скоро цілого 20. стороча. Интересным у тій драмі є і того, же музыка, котру векшына людей поважує за облагороджованя духа, ся в тій припадї ставать причіноу трагедії цілої родини.

10 4. і 24. 4. о 19:00 на МС

А. П. Чехов

МЕДВІДЬ, СПРОСИНЫ

Режия: Марцел Шкронь

Єдноактовы комедії **Медвідь**, (1888) і **Спросины** (1889) А. П. Чехова ся часто уваджають як неодділна часть єдного представителя. Зьєднує їх сполочна тема - одношіня мужа і жены, котре ся формує через переживаня банальных і незмыселных барьер, яки кулмінують взаємнов нахыльностей. Далшым сполочным і позітивным моментом тых двох пєс є сміх од зачатку до самого кінця, котрый тоты дві пєсы спроваджають по вшиткых професіональных і аматерских театрах на цілім світі.

17. 4. о 19:00 на ВС

Ладіслав Смочек

ЧУДНЕ ПООБІДА

ДР. ЗВОНКА БУРКЕГО

Режия: Благо Углар

„Блазнива“ - трагікомедія чеського драматурга Л. Смочек належить ку найславнішым і найорігіналішым творам сучасной чеськой драмы. О єй успішности свідчить і того, же была переложена до 15-ох языків, а теперь і до русиньского языка. Історія той абсурдної драмы ся одбивать в пресні визначенім просторі і єй головному геройови – Др. Буркему, котрый довгы рокы в тій просторі жыє як піднайомник, грозить выселіня. Екстремна ситуація силить тоту роль робити беспорядково і неплановит. „Основов той пєсы, - як повів сам драматік, - є смуток. Но смутны речі можуть быти веселы, але і наopak.“

Што нас заінтересовало

На фотографії публікуєме копію діплогу титулу **Doktor honoris causa**, котрый був уділений проф. **Павлові Данцаку**. Є то перше оціняня такого характеру із загранича професора Грекокаатолицької теологічної факульту в Пряшові. Про інтерес уваждаме, же проф. Павол Данцак є од 2007 р. доцентом і ведучім Катедры філософії і регіоналістики ГТФ ПУ в Пряшові а од 2012 є членом персонального Протопресвітерату про Грекокаатолицьку факульту ПУ в Пряшові. Редакція Інфо Русина ся сердечно придавать ку гратулантам!

Úvaha nad natiahnutou rukou

Š. Ladižinský, bývalý predseda ROS (1999-2001), dirigent, skladateľ, autor mnohých odborných publikácií a úprav cirkevno-slovanských liturgických a rusínskych ľudových piesní, Bratislava.

O nen čas je chvála Bohu preč, všetci si žijeme – nažívame V NAŠOM SLOBODNOM DOME. Každý by mal byť oveľa viac ako zver a nikto by tu nemal byť nikdy menej ako ČLOVEK.

Ani vtedy nie, keď natiahne ruku za kúskom chleba, lebo sa ešte nespamätal z čias hladu i z nedostatku živín a všetkého potrebného pre základný ľudský vývoj... ani sa nedomáchal odškodnenia za krivdy... a chce nadobudnúť späť svoju časť i násilné odobratú životodarnú silu a byť znova rovnocenne schopný života a práce s ostatnými obyvateľmi V NAŠOM DOME. Chce so všetkými v tomto dome naďalej pestovať všetky občianske cnosti... Nie čudo. Veď s nimi ten dom staval. ODKAJŽIVA. Pretváral tvrdosť horskej hrudy na úrodné polička, drvil kameň v prachu horúčav i v nepriazni vetrov a lejakov, - aby bola cesta - zväzal z hôr drevo v blýskaviciach liet i vo fujaviciach mrazivých zím, - aby boli chyže - chránil stáda pred vlčou svorkou, aby bolo mlieko i požíveň pre každého v dome, bránil chalupy, ženy, deti a susedov pred paľbou diel, bômb a mínometov, pred kanonádou a pred zásahmi striel fašistických hôrd - aby nevyhynul rod, a bol pri každom... vetre! Pri každom kroku, ktorý smeroval k tomu, aby tento dom pevne stál na svojej postati... a zostal náš! Dnes a navždy.

I naďalej chce byť s ostatnými obyvateľmi DOMU platným účastníkom určovania budúcej

**Bol taký čas... Rusín
bol len o málo viac ako
zver, ale oveľa menej
ako človek... Veľa biedy
a málo nádeje...**

všetky mocenské mechanizmy štátu pre zabezpečenie dôstojného, podľa možnosti čo najlepšieho života všetkých obyvateľov v tomto dome. Vládnutie - vláda - nie je akási delegovaná sila na vytvorenie práva na ovládnutie jedných v prospech druhých... v tomto jednom dome. - Prepáčte, odbočím: len aby to nekončilo všetko tak ako v tom vtipе, že: Pýtali sa Slováka v zahraničí, či je pravda, že je u nás veľká bieda, a že máme veľa hladujúcich. Ten sa krátko zamyslel a povedal: Nie. Nie je pravda, že máme veľa hladujúcich. Ale je pravda, že máme veľa nenažratých)

...a čo? ...to sa máme radowať, že nám tu ruku nikto neodsekol?! Potom sa povie „pardon za výraz“ a ruka zostáva... „natiahnutá“ ... bez poskytnutia žiadaneho a tak veľmi potrebného kúska chleba... akurát je urazená, či okašľá obvinením z nepestovania občianskej cnosti... A keby sme s rukou nedvihali aj svoj hlas, mohlo by sa stať, že by sa nad vzpínaním rúk zaleskli raz aj šable... Myslíte že veľmi prehľadám?

Poznámka autora:

Важены приятелі, напісаў ём вшытко па словенскы, жебы порозумілі вшыткы: і таты што бываюць на Спішу, Шарішу, Земпліні, на Гемері, в Абові, на Загорі ітд. - шак і в іх хьжах бываюць такы, што терпілі і голодывалі з нами... і познаюць нас...

▲ На фото в середині Ш. Ладжіньскій, як председа РОС перед святочным актом кладжіння вінців на гріб Александра Павловича у Свиднику (в 1999 р.).

architektúry tejto zeme: tohto domu... toho DOMOVA. Chce... Ako ROVNOCENNÝ... Veľmi chce byť platný! Ale chýba mu sila - dôsledok dlhodobej podvýživy a chorôb z hladu a poroby. Vie, že sa to dá napraviť a mnohé vyliečiť kúskom každodenného chleba... preto vzpína ruku... k tomu, kto v dome nad chlebom vládne. Tá ruka nežobré, tá ruka nehrozí, tá ruka nerozkazuje... tá ruka sa vzpína po tom krajci, ktorý už mala dávno dostať od vládcu chleba.

(Tu by sme sa mali zamyslieť nad pojmom „vládnuť“. To je asi povinnosť držať a využívať

знають добрі, же сьме єдна родина, же сьме робітны „ЕДНОХЫЖАНЕ“ а же сьме ся нигда не одтяговали од „пестованя обчаньскых цнотей“... Они знают же наша рука ся правом закона і правом людськости мусить натяговати за фалатком хліба і же то не є наша ганьба.

Русовце, 05. 03. 2013

Дідо Штефан Ладжіньскій

Дай Бог щастя до Вашого дому!

Материнська писанка

Штефан Сухий

Вон зима білясто думать,
а на столі – з сто фарб дуга
на писанках мамы грає,
великий день зазывает.

Чудо фарб ся на них мінять:
фіялова, жовта, синя,
ружова із стромів цвіту,
руда з землі, соньцьом вкритою.

Розтоп, сонце, прикров сніжый,
най ся вкаже краса свіжа.
І дай животу новий крес!
Хрістос воскрес! Хрістос воскрес!

О півночі скриплять дверці,
то писаньці пучать крыльця.
Што за чудо, мілий Боже?
Як ожити мертво може?

Летить яйце мальоване,
што писанков бывають зване.
Кады свойов красов махне,
тамды Хрістом, мамов пахне.

Летить понад сніжки сады,
зеленить ся за ним всяды....
Што за чудо, мілий Боже?
Мале яйце, зиму зможе.

Давно уже зима свисла,
што то гріє нашы сердця?
Хто одповість на тот вопрос?
То наша мати і Хрістос.

Сердцьоносителька тых крас
ярні вітры черить в нас.
Буде у мі навсе вічна,
ай кідь давно не єм дівча.

„За свою одкрытость єм мав у своїм животі все проблемы”

Говорить наш юбілант **МУДр. Василь Янко з Пряшова**, першорядый дїтський кардіологїчний одборник, перед котрым мать респект і Братїслава.

Кїдь мав В. Янко 47 років зачинав із комуналнов політїков, днесь мать 70 і є найстаршым посланцьом Пряшівского містського заступительства.

І в рамках того є знова членом Містської рады в Пряшові (є меджі десятима посланцьами, тзв. отцями міста). Мімо того є гордым Русиним, котрый нїгда не забывает на своє русинське корїня, материнський язык і свій рідный Колбасів на Снинщїні, де ся 8. януара 1943 р. народив. В. Янко є довгорічным членом Містської організації РОС у Пряшові, де свого часу був і підпредседом а перед зрахованьом жытельства в 2011 р. ся активно залучав до кампанї. Не є му легковажна і проблематїка Руського дому в Пряшові, зато вельо раз ся зучастнює і таких подїй, котры суть з тов проблематїков повязаны.

Текст С. Лисїнова-Фечова, фото авторкы і архїв В. Янка

В Пряшові і в околиці, окрем лікарської одборности, є знамый головні своїма одкрытыма высловами. Єдным з них був і высов на марго пряшівского прїматора П. Гадярїа о великій „пряшівскій лупежі“, кїдь як посланець верейні і одкрыто крїтізовав фїнанцованя выставбы Окружной уліці в Пряшові, як і іншых великих фїнанчных інвестицій (бо тогды був членом маетковой комісії міста Пряшів а теперь є членом фїнанчной комісії). Тогды го прїматор Пряшова за тот высов хотів зажаловати. До памяти Русинів ся дїтстав і тым, же як посланець выдобыв Русиньску уліцю в Пряшові. Тых активностей, котрыма ся В. Янко заподівать є омного веце. Но свїжий сімдесятник як кебы свої роки на плечах ани не чув, все є активный як у комуналній політїці, лікарській практиці, так і в русиньскім руху. Мімо того є отцьом 3-ох сынїв а радость му роблять і двома внучїкове. Все з нього выходжать аж невірятный энтузіазм, енергія як і смак до жывота. А чїм то є?

„Моя работа з дітми є моїм жывотом, жыю тым! Нїгда єм не був „перїферным шаманом“, конштатує наш юбілант. „Лїчу дїтськы сердечка а мушу ку дітям приступати з великым оптїмізмом, а вірте же тот оптїмізмус ся мі од них вертать назад“. Далє скромні додавать: „Мам талант од Бога чути і найти хыбу в сердечку і вдяка тому єм захранив много дітей, а тото мі зась додавать ціложывотну енергію“.

„БЫЛИ СЬМЕ НАЙСИЛНІША РОДИНА В КОЛБАСОВІ...”

В. Янко выростав в худобній родині Анны і Янка Янковых, в кругу своїх шестьох братїв як пятый з них. А як сам повів: „Были сьме

▲ Фотка з дїтинства нашого юбіланта: нижній ряд - першый справа В. Янко і братя Еміл і Миша, вышній ряд справа - брат Іван, мати Анна, брат Коля а над нима брат Юрій.

▲ Др. В. Янко, як кардіологїчний одборник.

найсилнїша родина в Колбасові, бо і за не-легкой сітуації четверо із семох дітей сьме закінчили высокы школы“.

В. Янко мав одмаленька великий потяг до науки і здобываня новых зналостей. Быв великым любительом слова, поезїї і руськой літературы. Зато хотів іти штудовати до Прагы руський язык і літературу. Но судьба ся показала інакше, став ся штудентом Лікарської факулты в Кошыцах, де по трирічных штудїях (тыж за свою одкрытость ку веджіню факулты) переступив на ЛФ до Мартїна а там успішно закончїл із тїтулом доктора. Парадокснї, же нїгда доктором не хотів быти, на кардіологію не подумав ани у сні. Як выштудований молодой доктор наступив до бардїйовского шпыталю, як дїтський доктор. Потім ся дав на нефрологію. Дїтська кардіологія (хочь о ній знав найменше) го так ословила, же сам ся зачав о ню интересовати все веце і веце. „В тых часах докторы мало знали о сердечных хворотах а в 60-ых роках ся практично припады сердечных хворот мало лічили. Тогды така діагноза як кебы дїтину одсуджовала на смерть. В днешнім часі ся уж дїтська кардіологія находит на высокій уровни і в Пряшові, што узнавать і Братїслава“.

ПЕРЕЖЫВ КЛІНІЧНУ СМЕРТЬ... АБО ВШЫТКЫ ДОРОГЫ ВЕДУТЬ ДО ПРЯШОВА

Др. Янко од 1996 р. ся заподівать дїтськов кардіологїов. У своїм фаху був довгы роки в Пряшові сам, під нього належали і діти з окресів Стара Любовня, Свидник, Бардїйов, Стропков... Річно зробить веце як 3500 ультразвуків, остатні вышетрїня уж ани не рахує. Через свої споминаня нас завів і до часів, коли хотів одыйти з Пряшова, але указало ся, же праві Пряшів є тото місце, де він належыть. Першыраз то было в 1990 р., кїдь коротко перед Ніжнов революційов выграв конкурз на прїмара до першой дїтської клінікы в Братїславі, котра была шпєціалїзована на кардіологію. Вшытко уж было приготовлено,

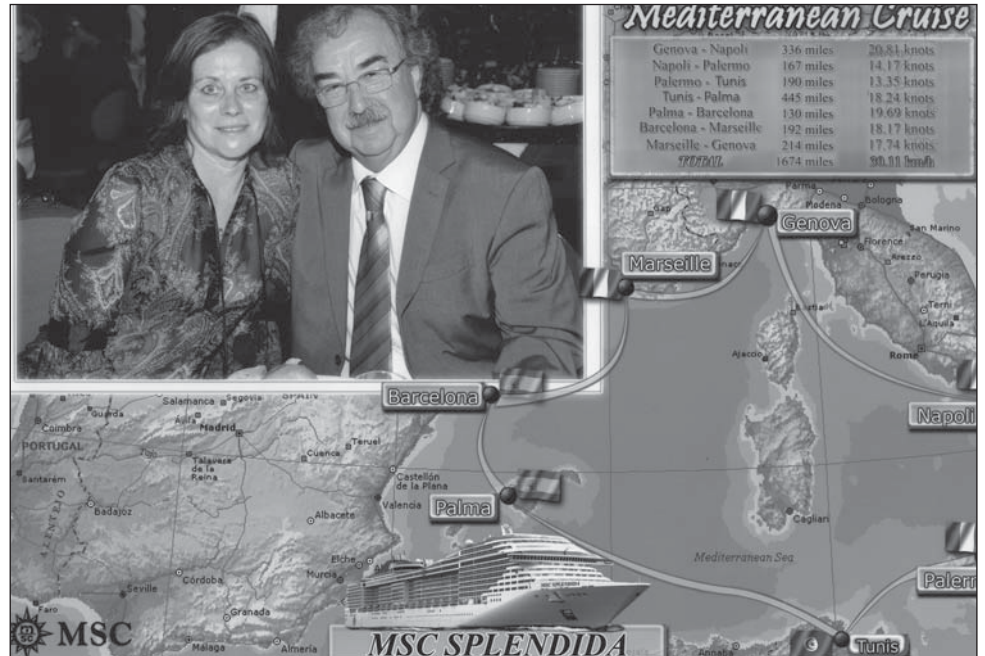

але змінив ся режим, веджіня, а так і ціла сітуація ся змінила. Вернув ся домів і потім 6 років був прімаром на дїтськїм одділіню в Пряшові. „Потім пришли часы „мечярїзму“, котры я прирівнавам ку комунїзму і знова ем хотів одыйти з Пряшова. Зато ем ся приголосив на два конкурзы в Чехах, котры ем так само выграв. І рішыв ем, же піду до Іглавы. Но і тогды судьба заурядовала...“ Доктор Янко вдяка кардіології не захранив живот лем многым дітям але і сам собі. Яка то судьба чоловіка, лічить дїтськы сердця а сам мав скриту вроджену хыбу на сердці. З інтересом розповідать о тім, як переживь клінічну смерть. Быв якраз в амбуланції, кідь го міцно заболіло в грудях... „Чув ем, же зо мнов не є штось добрі. Розторгло мі аорту на сердці, тзн. дорогу живота. То у чоловіка значить дефінітивный конець, або барз короткий час на захрану. Тогды ем такой порозумів свою діагнозу і принутив ем докторів, жебы ей прияли, хоць на зачатку тому не хотіли вірити. Потім ня перевезли до Братїславы на операцію і захранив ем ся од предчасной смерти. Значить зась ціла сітуація ся змінила, ани тогды мі судьба не доволила одыйти з Пряшова...“

Др. Янко на тоты часы споминать з йому властным гумором: „Господи, я порозумів, же мушу остати в Пряшові, порозумів ем і тому, же єсь мі зато і сердце розорвав, но революцію єсь зато зо мнов робити не мусив“...

БЫТИ РУСИНОМ В ПОЛІТІЦІ Є НАЙВЕКШЫЙ „ГЕНДІКЕП“

„Не дасть ся быти Русом або Українцём, кідь сьте Русин. Ходив ем до української школы, де нас однародньовали, а сам ем ся мусив з того выгратати... В школі ем був Українець а дома Русин... Цілый живот ем хотів быти сам собов - Русин. Не было то легке а вельо раз ем мав проблемы, же ем Русин. Но барз ем собі з того тяжку голову не робив. Повів ем собі, кідь ем переживь худобу, пережью і того, ем силный... Кідь ня волили

▲ В. Янко із своєю довігориною прїятелькою Надьов Кутайовов на плаві лодьов по середньоземнім морі.

до Містського заступительства, бояв ем ся того, же люде знають, же ем Русин а же мі то може ублизьити. Бо в політіці быти Русин. Але ем гордый, же ся знам в жывоті утримати а же мам в собі тільки силы, же не мене сполочность овплывнить, але скорє я докажу овплывнити сполочность“, додавать із усмівом наш юбілант.

РУСИНАМ ХЫБЛЯТЬ РУСИНСКЫ НАРОДНОСТНЫ ШКОЛЫ

Конштатованя Др. Янка лем потверджує, же о проблематіку русинства ся інтензівно інтересує і діло Русинів му не є легковажне. „Русинська популяція поступом часу буде тиском сполочности вымерати. Хыблять нам русинскы народностны школы. Даколи сьме мали стовкы русинских шкіл, тепер є то сла-

бота. А покы ся діти не будуть учіти в школі по русинськы, як ся научать порядні русинський язык? Подля мене, ся вельо людей голосить ку Русинам лем з носталгії або почливість ку родічам. Но часом ся і тоты люде, котры ся приголосили ку Русинам, однароднять - зато проблематіку школства я поважую в русинськїм руху за найважнішу.“

Як тому забранити? „На Словенську хыбить централна народностна політіка. Наша сполочность ся мусить научіти порозуміти народностны меншыны. Конкретно нас Русинів в тім, же мы не хочеме быти Словаками, ани Русинами-Українцями, але гордыма Русинами...“

„Не розуміти народностній політіці є штатницька глупость“ – реаговав із погіршіньом наш юбілант на недавный выслов премєра Р. Фіца на марго народностных меншын, котры ся подля нього лем приживлюють на Словенську. „Є то барз смутне, кідь премєр одсуджує народностны меншыны на Словенську. Пропоную йому, жебы собі перечітав угорську історію з 1848 р., де еднаку хыбу як він, робив і Лайош Кошут а потім і наслідкы, котры його хыбы принесли. Аж потім може порозуміти проблематіці народностных меншын“.

А ЯКЕ Є ЖЕЛАНЯ МУДР. ЯНКА КУ ЙОГО ЮБІЛЕЮ?

В новорічнім желаню ем т. р. послав своїм прятелям СМС: „Жебы вам то ходило, думало і любило, жебы сьте собі ужыли до сыта красу жывота“. А того саме собі і я жычу. В области русинства собі желаю, жебы Русины зістали все Русинами і жебы наш русинський народ не вымерав.

Дорогий юбіланте, мы вам од сердца жычіме, жебы ся вам тоты желаня досправды наповнили і жебы ваш живот був і надале обдарованый таким энтузіазмом і оптимізмом, який вы сам роздавате людям.

НА МНОГАЯ І БЛАГАЯ ЛІТА !

▲ В. Янко (пятый зліва) з русинськыма актївістами і заступцями РОС на Дні Русинів в 2011 році в Пряшові.

Істөрiя не терпiть панiбратства

(До 1150-ї роковини прийняття слов'янами Центральної Європи, у т.ч. и Русинами, христiянства)

Позн. редакції:

Статтю публікуємо в русинським мові Підкарпаття, значить в автентичній подобі як написав сам її автор.

Димитрій Поп, Ужгород

Христiяни слов'янських держав сього року будуть торжественно урочистою пам'яттю відзначати дві знамениті дати своєї історії – західні и Центральноєвропейські, у т.ч. и Русини Карпатського регіона, будуть святкувати 1150 років од часу, коли їх далекі предки одказалися од язичництва и прийняли христiянство греко-східного обряду, а київські – 1025. Сисю розбіжність у датах пояснює історія Центральної Європи.

Слов'яни ці не останні из народів Європи почали формувати свої держави. У 623-624 рр. франкський (німецький) купець Само возглавив перше велике державне формування, котре включало у себе слов'янські землі Центральної Європи – Чехію, Моравію, частину Словаччини. Продержалася сися «держава» 35 років, айбо по смерті її основателя розпалася.

Через сто років на тих же слов'янських землях формується перша доправда слов'янська держава – Велика Моравія (822-907), як її назвав візантійський імператор і історик Константин Багрянородний. И сися держава уже мала пряме відношення до христiянізації ушитких слов'ян. У тот час, коли из своїми гаремами и многими наложницями східнослов'янські князі пропадали у язичницькїм блуді, великоморавський князь Ростислав, розумний політик, хитрий дипломат і сміливий воєвода, розумів, ош устояти перед напором німецьких феодалів йому буде тяжко, попросив помічи од візантійського імператора Михайла III, держава якого на тот час була цілком майсильніша у Європі. Айбо князь Ростислав дубрі розумів, ош нико не буде держати над ним захитну руку задарь, а бути зависимим, най буде и од майсилної імперії, йому не дуже ся хотіло. И тогди він робить хитрий дипломатичний ход: заганає до візантійського імператора посольство из письмом, у котрїм просить

імператора загнати у Велику Моравію проповідників христiянства, котрі бы говорили по-слов'янськи. У «Житії святого Методія» сесе подія описана так: «Сталося у тоті дні, што Ростислав, князь слов'янський, из Святопольком загнали посольство из Моравії до імператора Михайла и казали так: «Мы слава Богу здорові. Пришло до нас много христiянських учителів из Влах (из Аквілейського патріархату у сівірній Італії-авт.), из Грек (из Візантії-авт.) и из Німичь, и тоті нас по-усякому учили. Айбо мы, слов'яне, народ простий и неє у нас, ко бы нам указав путь до правди и її смисла розтовмачив. Ану, честованый пане, заживи до нас такого мужа, котрому бы ся удало розтовмачити нам ушитку справедливості...».

Тогди імператор Михайло повів Філософови Константину: «Чуєш, Філософе, што каже? Другий то не годен учинити лем ты. Тут маєш усякі дары, узми из собів свого брата абата (католицького священника-авт.) Методія и біжи. Вы оба солуняне, а солуняне усі говорять чисто по-слов'янськи». (В оригіналі останні слова звучать так: «...вы бо еста солунянина, да солуняне вси чисто слов'янськи бесѣдуютъ»). (и не насміялися одказати ни Богови ни імператору (...), и коли они услухали тоті великі слова, то почали молитися и из другима, што были з нима того же духа. И тогди явив Бог Філософови слов'янські книжки. И він нараз буквы учинив и учинив переклад и рушив у путь до Моравії. Методія узав из собів, и тот изав из покровів його слухав и йому служив и з ним учив». Споминать ся сись доленосний про слов'ян момент и у «Літописі Руськїм», де за сисі події автор говорить так: «...Коли Моравы жили вже хрещеныма, їх князі загнали мужів до царя грецького Михайла, кажучи: - Земля наша хрещена, но неє у нас учителя, котрий бы наставляв нас, и поучав, и розлучав книжки святі. Бо мы не розумієме ни грецького языка, ни латыни. Бо єдні учать нас єдно, другі - другое. Зато мы не розумієме книжного розума, ни силы їх. Заженіть нам учителя, котрий бы отворив нам книжні слова и смисл їх. Коли царь Михайло тото учув, то скакав ушитких філософів и передав їм слова слов'янських князів. И повіли філософы: -

В Селуни (Солунь-авт.) є муж, на имя Лев, суть у нього сыны, які знавуть слов'янський язык, два сыны у нього, Кирил и Методій, шиківні Філософы. Коли цар тото учув, загнав за Кирилом и Методієм у Солунь и, коли они прийшли, повів їм такі слова: - Тут загнала до мене послів слов'янська земля. Просить учителів собі, котрі бы гонили розтовмачити святі книжки, бо тогди ся они добивавуть. И уговорив їх царь, и загнав їх у словінську землю до Моравы. А коли брата прийшли, почали они складати азбуку слов'янську и перевели «Апостола» и Євангеліє. И раді были слов'яни, коли учили своїм языком силу и мудрість писаня. А пак перевели брати Псалтирю и другі книжки...». Доправды из перекладами богослужебных книжок на слов'янський язык, было тото мало иншак: перед тим, як урушити у путь, Константин на основі грецького алфавіту склав про слов'ян азбуку, яка была названа глаголиця. Иши дома брата переказали на слов'янський язык Новый Завет и додали до нього стихотворну молитву «Проглас»; брата перевели и зборник канонічного права «Номоканон»; написали перший слов'янський кодекс законів и назвали го «Закон судный людем». Сесе свого роду конституція, яка на много віків опередила конституцію Івана Орлика, писаря гетьмана Мазепи. Тим часом релігійна ситуація у Європі была доста складна, а у слов'ян до того иши не было своїх проповідників, зато и не чунно, што у Великій Моравії христiянське ученіє проповідували німецькі місіонери-латиняни. И хоть у 50-х рр. князь Ростислав угнав їх из Моравії, од сього у цирквній сфері Моравського князівства нич ся не змінило - на їх місце прийшли другі місіонери-латиняни из «Влах», из «Грек» и из «Німичь». Зато и не чунно, што Велика Моравія и надале опставалася лем місійної областю архієпископства в баварськїм (німецькїм) Пассау, неопереважачи на то, ош у сфері дипломатії та організації воєнної сили князь Ростислав досяг желанного и був признаним правителем суверенної держави. Ростислав дубрі розумів, ош самостійна церковна організація гонна читаво усилити державну систему. Розуміли сесе і німецькі князі и цирквні ієрархи, які віділи у ньому свого неприятели и за усяку ціну хотіли послабити його владу. Из другого боку, візантійський імператор Михайло и константинопольський па-

триарх Фотій и самі хотіли укріпити свої позиції у Центральної Європі. Зато и імператор, и патріарх нараз ся откликнули на просьбу моравського князя.

Константин и Методій прийшли до Моравії у 863 році. Тут брата проповідували христiянство, из невеликими перерывами, майже 22 роки – приблизної дати смерті Методія. Уже у самім началі своєї діяльності вони заклали у Моравії добрий фундамент самостійної слов'янської церкви и добилися її офіційного признання, што автоматично забезпечувало повну політичну самостійність Великої Моравії. Окрем того, они и надале продовжували переводити на слов'янський язык богослужебні книжки и ладилися увезти їх до Папи Римського про признання. Сисі переводи мали епохальне значення, бо нарушали т.н. «триязычну догму», яка панувала тим часом у Європі и согласно котрої священніма прииизнавалися лем три языки – латына, грецький и іврит (жидівський). У 867 р. брата пішли до Венеції на церковний Собор, де ся надіяли легалізувати не лем церковні книжки, переведені на слов'янський язык, но и богослуженіє на слов'янськїм языку. На жаль, Собор одхилив їх просьбу. Правда, через якийсь час папська курія, боячися впливу німецького духовенства у Центральної Європі, скликає церковний Собор у Римі, на якїм Константин и Методій захищавуть свої переводи у Папи Адріана II, який у 867 р. поклав на вівтарь базиліки святого Петра у Римі переведені братами на слов'янський язык богослужебні книжки, и тим самим слов'янський язык и символічно, и фактично був покладений на єден уровень из панівних на тот час у Європі языками – латыном, грецьким и івритом. Як свідчать «Magne Moraviae Fontes historici» («Источники из історії Великої Моравії»), «... Папа узав слов'янські книжки, посвятив їх и поклав у храмі св. Марії, який называться Фатне (типурушній «Santa Maria Maggiore»). Тут співали из ним Літургію. Пак співали у храмі св. Петра на слов'янськїм языку. На другий співали у храмі св. Петронілы, а на третій днь у храмі св. Андрія, а пак ище у великого учителя язичників апостола Павла співали у храмі уночи святу Літургію по-слов'янськи над своїм гробом... Філософ из своїма учениками у знак подяки за сесе довго воздавали хвалу Господу Богу». Папа Римський вручив Методію грамоту

«Слава у вышньх Богу», яка давала право вести Літургію на слов'янськѣмъ языкѣ. На жаль, йши по у пути до Рима Константин заболѣв. Тут вѣн приняв пострыг и ім'я Кирил и опстався у єднѣмъ из манастирѣв, де у 869 р. умер. Методій вернувся до Моравіи из своїми учениками и проповідовав там христіанство до самої смерті. На жаль, коли Мефодій упокойився, нові князі Великої Моравіи под тиском німичьких феодалѣв почали переслѣдовати його ученикѣв, а у 886 р. угнали їх из Моравіи. Є.Л.Недзельскій, руський історик церкви, який бѣлшу часть свого житя прожив у Чехословачії (жив доста довго и на Подкарпатскѣв Руси), споминаючи за діятелнѣсть свсв. Константина (Кирила) и Методія у Великѣв Моравіи, пише: «Треба признати, што ученики св. Методія, яких у 886 р. угнали из Великої Моравіи, пѣшли у Восточну Словачію и Подкарпатя...Строили храмы, присвячені св. Дмитрію Солуньскому, майчестованому їх учителями, солуньскимъ братами (Кирилом и Методієм). У руських тѣм часом иши не было и не гонно было быти святых...».

Константин и Методій проповідали христіанство не у самѣв Моравіи, як ядрі державы, и не межи мораванами, а у окрайних областях, на периферіи, бо мораван иши у началі 9 ст. познакомили из христіанскѣв наукѣв місіонеры из «Влах», из «Грек» и из «Нимичѣ».

Периферійнѣв областѣв Великої Моравіи у другѣв половині 9 в. був и Подкарпатскій край. Именно у другѣв половині 9 в. слов'янскі автохтоны краю, Русины, познакомилися из христіанскѣв наукѣв. Изслѣдователі сього вопроса не дуже ся розходять у опредѣленію періода пѣвної христіанізації русиньского краю, но опставутся розбіжности у опредѣленію начала христіанізації. Складнѣсть заключається у тѣм, што явно не доста тѣх источникѣв, якими оперувуть изслѣдователі, у першѣм шорі писемных, котрі бы гонні розкрыти епохальное явленіе у розвитку слов'ян Подкарпатської Руси епохи раннього середньовічя. Зато неє нич чудного у тѣм, што єдні изслѣдователі пишуть, ош «...христіанство у Мадярщині утвердили латиньскі єпископы Пилигрим Пассавскій и Адалберт (Войтех) Празький, айбо грецькі писателі Скилиця, Кедрин и Зонара утверждавуть, ош христіанство поширилося у Дакіи (область середньої Тисы и типирѣшньої Румунії-авт.)

и Паннонії (придунайська часть Мадярщини-авт.) из Візантіи иши задѣвго до того, як угры приишли до Мадярщини». Кідь раховати, ош Дакія и Поннонія – сусіды історичного Подкарпатя, то природно буде припустити, што за христіанство тѣм часом уже знали и на Подкарпатю. Суть історичні дані, ош иши святій Микита обратив народ Дакії у христіанство и засновав тут дві архієпископства, єдно из яких, «Argensem et Makloviense», было засновано про руських.⁽⁹⁾ (Дакія - римська провінція, сформована у 106 р., границя її проходила по Тисі – авт.).

Говорив по сѣмѣм поводѣ и професор УжНУ М.Болдижар, котрый утверждає, ош «...першым монотейстичным напрямком у Закарпатю (Подкарпатскѣв Руси-авт.) было христіанство восточного обряду, котре поширилося тут учениками Кирила и Методія **задовго до поширення його у Києвскѣв Руси**». Житіє Преподобного Іоанна, кѣтрый согласно переказа походив из Білых Хорватѣв, які у 6-7 вв. перебывали у Карпатскѣм регіоні и рахувуться предками Русинѣв, повторюєся двічі. Чеський изслѣдователь Франтішек Тіхй на основі документа, який датуєся 1023 роком, пише у статі «Першій проблиск христіанства у Чехії»: «Святій Іоанн приишѣв до нас, як свѣдчить його типовое ім'я, из руського Востока...То было, коли у Чехії княжив Боржівой...». Князь Боржівой був першым Чехом, якого похрестив Методій. За сесе событіє чеський літописець Даліміл пише у своїѣв хроніці так: «...И начим лем вѣн (князь Боржівой-авт.) изыйшѣв на престол, попросив крещенія у Святополка, короля моравьского и од Методія, архієпископа велеградского. Тот архієпископ **Русином** будучи, Літургію по-слов'янскѣмъ служить. Тот у Велеграді хрестить Чеха першого, Боржівоєв князя чеського...».

За поширення христіанства у карпатскѣм краї у період місіонерської діятелнѣсть святѣв братѣв у Великѣв Моравіи говорив и Папа Римскій Павел Іоанн II у Апостольскѣм посланію по поводѣ 350-рѣчного юбілея Ужгородської Унії: «Кідь Ужгородська Унія иде слідами рішень Флорентійского Собора (1439 р., коли были подписані декреты оновленої и пѣвної єдности Восточных Циркѣв из Римскѣв Циркѣвально-авт.), то справедливо было бы говорити за нїи у контексті близького духовного

зв'язку из місійѣв Слов'янських Апостолѣв, святых Кирила и Методія, проповідництво котрых поширилося из Великоморавьских земель аж до Карпатских гор. Зато вірні тѣх Циркѣвѣв, які беруть своє начало од Ужгородської Унії, справедливо рахувуть себе наслідниками кирило-методієвского наслідства». По поводѣ сього юбілея Іоанн Павел II иши раз говорив за русиньску циркѣв при молебні у Ватиканскѣмъ базиліці: «Из величезнѣв радѣстьѣв привітствуву вас, єпископѣв, священникѣв, монахѣв и монахинѣв, які суть вірными Візантійскѣв Католицкѣв, **Русиньскѣ Церкві**. Вы являетесь наслідниками євангелізації Апостолѣв слов'ян Кирила и Методія...».

За то, што слов'янскій народ Подкарпатя приняв христіанство иши у другѣв половині 9 в., не сумніваться ані єден серйозный історик. Руський изслѣдователь історії православія Є.Є.Голубинскій припущать, што киевскій князь Володимир Великий из цѣльѣв поширення у Київскѣв Руси христіанства греко-восточного обряду, годен був запросити місіонерѣв из Угорської Руси (Подкарпатя), які «были мадьярскі вадѣ угорьскі руські, што жили и дотипир иши живут на тѣм боці Карпат у сѣверо-восточнѣв Мадярщині и котрі приняли христіанство на цѣлых сто рокѣв скорше од нас». Майже, ош Є.Є.Голубинскій не був знакомий из Киево-Печерскимъ патериком, де ся говорить и за проповідника христіанства Мойсея Угрина, бо коли Володимир Великий рішив сам прийняти христіанство и прилучити до христіанства и киевських язычникѣв, вѣн доправды запросив проповідовати ученіє Ісуса Христа межи киевскимъ Русичами трѣх братѣв-монахѣв из Угорської Руси, які увийшли у історію христіанства под именем Угрины (Угорскі Русины). Были то братя Мойсей, Георгій и Єфрем. Георгій був слугом у князя Бориса. И коли на князя Бориса напали вышгородскі бояри, котрых наговорив брат Борис Святополк, «...і списами проткнули Бориса, а разом закололи і слугуто його, який, захищаючи князя, упав на нього своїм тілом», як пише Нестор-літописець. Про убивство князя Бориса и його слуги иде бисіда и у Лаврентієвскѣм літопису: «...І су нападаша...І слугу его...бѣще отрок с родомъ сынъ угрескѣ, именем Георгій, єгоже любяще повелику Борис...». Коли Єфрем дѣзнався про страшну смірть брата Георгія, вѣн удалився на берег ріки Тверці

(днись сесе район Торжка, Тверьська обл., Рѣсія), де до 1038 р. постройив манастирь на чистѣ свсв. Бориса и Гліба. Упокойився у глубокѣв старости. Його моцї были найдєні нетлінными у 1572 р. и до днисьного дня почивавуть у заснованѣв ним обители.

Но майзнамым из помежи трѣх братѣв Угринѣв був Мойсей. Житіє його описано у Киевскѣм Патерику XIV в. и у Пролозі Мукачевьского Літопису. Проповідовав христіанство не лем межи князьѣвѣв родинѣв и його чилѣдѣв у Києві, но и межи простыми Русичами. Був Мойсей и наставником сестры Ярослава Мудрого Предслава. Пovýшше 5 рѣкѣв проповідовав христіанство у Пѣльщи (його узав из собѣв польський король Болеслав Храбрый, коли ся вертає из похода на Киев у 1020 р.). Послѣдні 10 рокѣв свого житя Мойсей подвизався у Киевскѣв Лаврі. Упокойився коло 1073 р., був похоронений у Ближньх Печерах, де и по днисьний динѣ почивавуть його нетлінні моцї. Православна циркѣв зараховала го до лику святых. Таким образом, Мойсей Угрин (Угорскій Русин) був першым Преподобным (святим из монахѣв) Киевскихъ печер. У 1996 р. часть його нетлінных моцѣв была перенесена на історичну Отчизну святого и типир находится у церкви Мукачевьского Свято-Миколаєвьского манастиря. На жаль, днисьні украиньскі історики церкви майже не споминають за братѣв Угринѣв. Не споминають за них и наші містні церковні ієрархы, інакш бы рада циркѣвѣв уєдно из містными профессорами из обласных владных структур, про яких історія нашого краю є ignota terra (незвідана область-лат.), спершу бы розробили акції по празднованю 1150-ї роковины од момента принятия христіанства слов'янами-автохтонами нашого краю, Русинами, а уже потому подумали бы за указ президента Януковича и достойно бы удмітили и 1025-у роковину крещенія Киевської Руси, до чого наш край не має абсолютно ниякого удоношення (не рахувучи братѣв Угринѣв). Правда, сесе гонно бы до якоїсь міры нарушити теорію украиньських історикѣв-«щирих патріотів» стосовно опредѣлення границь украиньських земель од слов'яньского Попрада аж до руської Кубани. Зато она ліпше истинну історію и не споминавуть. Но історія – то наука фактѣв, и панібратства не терпить!

Перший Словенсько-русинський словник

С. Л. Фечова

Потреба видання словенсько-русинського словника векшого формату естувала уж од кодифікації русинського языка на Словенську (1995). Тота потреба впливала з многих аспектів наростаючого культурного діятельства, педагогічних, научных і інших условий каждоденного жывога русиньской меншыны на Словенську. Тужба многих Русинів ся наповнила аж кінцом 2012 рока, коли Русинська оброда на Словенську з фінанчнов підпоров Уряду влады СР - культура народностных меншын, выдала історічно перший двоязычний перекладовый Словенсько-русинський словник (А-О) в авторстві ПгДр. Юрія Панька, Цсц., (Позн. редакції: Доц. ПгДр. Юрій Панько, Цсц і Доц. ПгДр. Василь Ябур, Цсц) были главны актеры і стояли при приправі і зроді основных документов про кодифікацію русиньского языка на Словенську. Напомічныма в тім ділі їм были і бывшы і сучасны редакторы русиньской пресы – Доц. ПгДр. Анна Плішкова, ПГд., Мгр. Александер Зозуляк, Мгр. Анна Кузмякова, ПгДр. Кветослава Копорова, ПгДр. Марія Мальцовска і ПгДр. Михал Гіряк, Цсц., котры робили на приправах Орфографічного словника русиньского языка як одного з кодифікачных приручників.)

Даний словник матъ допоміч нормативно ужывати русинську лексіку в друкованых текстах, а главні в професіоналній комунікації. Сыме такого погляду, же такый словник уж

давно мав быти в руках русиньского читателя і писателя. Даний Словенсько-русинський словник представлять собов важный момент нелем в історії двоязычної лексикографії, но і в богатій історії словенсько-русиньских культурно-сполоченьских одношінь. Є перший такого типу і россягу і єдночасно єден із першых словників такого формату сучасного русиньского літературного языка. Автор словника спробовав подля об'єктивных, а тыж і суб'єктивных можностей єднако успокоїти потреби обидвох його ужывателів – словеньского і русиньского. З той причіны лексика в словнику розроблює ся достъ подрібно, а при перекладі заголовного слова до русиньского языка берутъ ся до увагы скоро вшыткы можности його ужываня. З другого боку, при допоміч різнородых форм семантизації по можности якнайточніше вызначать ся обем русиньского еквіваленту. У словнику найдете коло 45000 лексичных єдиниць і велике чісло выразів і зворотів, котры входять до словника, одзеркалюють общій словниковый фонд словацького языка од половины 19. стороча до днесъ і їх русиньску еквівалентность. Словник выникнув на основі об'єктивного повзбуджіня автора, бо такый словник доднесъ не екзітує і ставать ся препотребным помічником про русиньський народ. В словнику находитъ ся ціловжывана лексика і фразеологія сучасного словеньского языка як і русиньскы еквіваленты, котры мож вжывати і в междинароднім контексті. В словнику є так само ужыта

научна і технічна термінологія в тій мірі, дозволююча читати і перекладати научно-популярну літературу. Словник творить 890 сторінок і мімо словникової часті в ним майдете розроблену словотворбу і морфологію.

Словник собі можете обіднати на email адресі:

– rusinska.obroda@kryha.sk, або на тел. чіслі 051-7722889, каждый робочій день в часі од 13:00-17:00 год.

Словник вам можемо послати на добірку і за граніці Словенська.

SLOVENSKO-RUSÍNSKY SLOVNÍK 36. časť

Юрій Панько

Доц. ПгДр. Юрій Панько, Цсц., автор Словенсько-русиньского словника

Продовжіня Словника в букві Д

D, Ď
d [d i děj] neskl. 1 (hláska a písmeno) (латинське)
 д нескл. s; malé d малєнькє д; velké D великє Д; tvrdé d твердє д; měkké d м'якє д 2 *hud.* pe neskl. s
dači zám. 1 (hocičo) дачїй, чїсь 2 (čís) чїй-то
dačo zám. 1 (hocičo) дашто, штось, хоцьшто; дай мї
 ~ дай мї дашто 2 (časť) штось, дашто; там ~ лежі там
 ~ даєш лежєть 3 (časť) штось, дашто; штось; ~ už
 виєт я уж штось знам; ~ zostalo і нїм дашто зостало
 і нам; је на том ~ pravdy є в тїм і кус правды 4 во у-
 знанє (prisl. a) v spojení s 2. st. дашто; ~ viac дашто
 вєдєї; ~ lepiše дашто ліпше; б) v spojení so slove-
 som sa переклада; ten sa ~ nasestoval він напутовав
 ся; ~ znamenat дашто значїт; to je ~! а) (vyjadruje
 vysoké hodnotenie) тот єсть уж дашто; б) (vyjadruje
 podceňovanie) тот є нїчї або нупа, пустяк
dada –у ž zastar. пєстунка
dadov –а m zastar. шкóлка, дїтська шкóлка;
 матерська шкóла
dajako zám. prisl. 1 (hocijako) даак 2 (akos) якось
dajaky zám. 1 (hocijaký) даякий 2 (akýsi) якийсь,
 якийська
dajed/len zám. 1 даякий, дакотрый 2 –ні тп. ч. (да)
 єдны, дакотры, многы
dajasmivete cїť. подумаш
dakam zám. prisl. 1 (hocikam) дадє, хоцьдє 2 (kam-
 si) дєсь
dakde zám. prisl. 1 (hoci kde) дадє 2 (kdes) дєсь,
 дєсь-то
dakedy zám. prisl. 1 (niekedy) даколи 2 (keďsi) колись
 дако
dakoľko čísl. дакілько
dakovaci p. d'akovny
d'ak/lovat' –уїє –уїє лєдок. 1 кому, за що дякувати
 кому, за што; –уїє вам! дякую вам!, благодарю
 вас; –уїєт (pekne) а) благодарю вас, красні дя-

кую; б) ігол. дякую, благодарю понижені 2 кому, чому, за що (v'časť) быти завязаным кому, чому а).
 konštrukcia s вдяка кому, чому; за to ~уїєт їєтї за
 тотó я завязаный їєтї; ~ пієсоти pred. вдяка чому,
 завдякы чого; ~ богу дякувати богу, слава богу
 d'akovny дяковный, благодарственный; ~ list
 дяковне, благодарственне письмо; ~ telegram
 дякуючий, благодарственный телеграм
 dakto zám. 1 (hocišto) дахто, хоцьхто 2 (ktoś)
 хтось, хто-то
daktory zám. дакотрый, даякий; єдєн із кого, чого;
 ~ stół єдєн із тых стóлів; ~ z vás дакотрый із вас;
 єдєн із вас
daktyl –u m lit. дактіль m
daktylský lit. дактильний
dáky p. dajaky

d'alej 1 prisl. далше, далє; čítajte ~ читайте далше,
 далє, продовжуйте читати 2 časť. (pri vypočítavaní)
 затым; ~! (odpoveď na zaklapanie) далє!, вóйдьтє!
 а так ~ і так далє; neviďet si ~ od nosa žart. не відіти
 далше своєго нóса; romany ~ zajeď [prisl.] помалы
 далє зайдєш або тихше їдєш, далше будєш
d'aleko prisl. 1 далєко; ~ odtiaľto далєко óдты 2
 (oveľa) далєко, намного, значні; ~ menej далєко або
 намного мєнше; је ~ lepsi ako ty він намного або
 далєко ліпшый тєбє; byť ~ od niečoho быти далє-
 ко од дачòго або од чòгось; ~ zjst' (veľa si dovoliť)
 далєко зайти
d'alekoľo' –a s далєко; од –а, z –а ідалєка, здалєка;
 do ~а до далєка
d'alekohľad –u m далекогляд; (na jedno oko) телескóп
d'alekonosny voj. далеконосьный; ~é delostrelectvo
 далеконосьна артилерія
d'alekopis –u m далекопис, телегаїп
d'alekosialny далєко с'ягаючий, далєко
 переважючий; важный, с'єрьєзный; ~é následky
 далєко досягуючі або важны наслідкы; ~ význam
 велике або с'єрьєзне значєня
d'aleko-siroko prisl. далєко-шыроко, далєко наоколо
d'alekozrakosť –i ž далекозракóсть,
 далекорукóсть ж
d'alekozraký далекозракый, далєкорукый
d'alekly 1 далєкий, оддалєный; ~é krajiny далєкы
 країны; ~á cesta далєка дóрога; ~á minulosť далєкє
 минўлє; ~ pribuzný далєка родина 2 (ďalekosiahly)
 далєко с'ягаючий, далєко їдучий, важный, с'єрьєзный;
 ~ dosah с'єрьєзне або важне значєня; ~é následky
 важны або далєко с'ягаючі наслідкы; Daleký východ
 Далєкий вóход, востòк; skok ~ šport скок до далєка

Дальше продовжіня Словника в букві Д в IP ч.
 4-2013

ДВІ НОВЫ КНИЖКЫ ШТЕФАНА СМОЛЕЯ

А. Кузмякова

Штефанові Смолейові можаме павісці, же належыць да катэгорыі найплоднішых русінскіх аўтараў кінца 20-го і пачатку 21-го ст. Хто ё ё вобразі і сьледзе выдавецкай абласці русінскай літаратуры і перыодік знаць, же гаворкі в паслэднім часі скоро не ё рока, жебы в його аўтарстві не вышла якась поетічна або прозова публікацыя. На першы погляд бы ся виділо, же Ш. Смолей зачав пісати аж по рэвалучных змянах 1989 року. Але то не ё правда. Він пісав уж в молодості, од студэнтскіх рокаў. Ці ся нахадив в русінскім рэгіёні меджі своїма, ці в Жіліні меджі Словакамі або в Празі обколесены Чехамі, свої творы все пісав по русінскі. Бо матерынскае слова ё про Ш. Смолея святе, вірность свому роду ё у нього на першым місці. Тым ё прасякнута і його богата поетічна і прозова творчость. А то за минулого рэжыму „не было в моді“ і не пасовало до ідейных планів тогдышніх ідеолагів. Зродом русінскай перыодічнай прсы пачатком 90-ых рокаў минулого ст. - Народных новінок і часопісу Русин - ся отворила літаратурна сцена і про русінску творчость Ш. Смолея, де зачав публікаваты свої сцішкы ці повіданя. Пізніше былі його поезіі публікаваны і в двух зборніках русінскай поезіі **Муза сід Карпат** (1996) і **Тернова ружа** (2002). Його першым самостатным зборніком былі **Чудны думкы**, котры вышлі в 2005 р. і **Не ганьб ся, Русине**, у тым самім році. У 2007 році выходять прозовы творы Ш. Смолея під назвов Юрковы прыгоды. **„Дакотры ём выдумав, іншы ся прыгодили в часі мойой роботы в Лабірскім заводі ці в місті або десь інде на селлах. Іншы ём описав з бісіды других людей...“** – піше аўтор на адрэсу чэрпаня інспірацый про свої творы.

„В літі часта одпочівам при воді Лабірця, вірте, і там ся потішыть красов людське сердце...“ – так зачінать еден з сцішків Смолейовых поезій, котры вышлі в книжці **Бескідскы співы** (2008), пізніше і розсяглішы поетічны зборнік **Людскы радости і безнадії**. Інтересны прозовы творы аўтора, в котрім піше о людській судьбі едной звычайной Русинкы Марькы Березовой, вышов під назвов **Нагода або судьба** (2009). Минулы 2012-ый рік бы в нашого пісателя еден з найплоднішых, в котрім вышлі його дві новы книжкы **Несповнены тужбы** і **Прыгоды з наших сел**.

НЕСПОВНЕННЫ ТУЖБЫ

Тужбы в людскім жывоці бывають розмаіты. Еден тужыць по ліпшым жывоці, іншы по векшым платі, другы по красшым бываню, жена по добрым мужові, молодый паробок по красній фрайрці, хворы по здра-

вю, бідны по богатстві... Властно цілы наш жывоць ё о тужбах. Но не быв бы інтересны, жебы ся кождому його тужба сповніла такой на почеканя. Юрко Осика, молодой воячок з русінскаго села із Смолейовой книжкы тужыць по красній дівці Геленці Маковій, котру збачів на штаці в Требішові. Спачатку ся нам тот паробок явить як цалком добрый чоловік.

Тішы в ся, же здобыв сердце дівкы, котра ё ку тому і наша - Русинка. Пізніше собі свою вытужену возьме за жену, народить ся їм сын Іван, приде ліпше бываня і добра робота. Ту бы чітатель чекав, же кедь ся з красной любові зродила ідеална родинка, выштыко, што приде дале, буде лем добре, позітивне... Но як то уж в жывоці бываць, Юрко Осика не переставать тужыць. По забаві, камаратах в корчмі, других женах... А то выштыко не оставать

без наслідків. Наслідків, які видиме в подобі його тяжко хворой жены, котрій ціганить і не раз підведе, трапіну сына, бо отець собі находить забавкы з дівкамі - сыновыма ровеснічкамі...

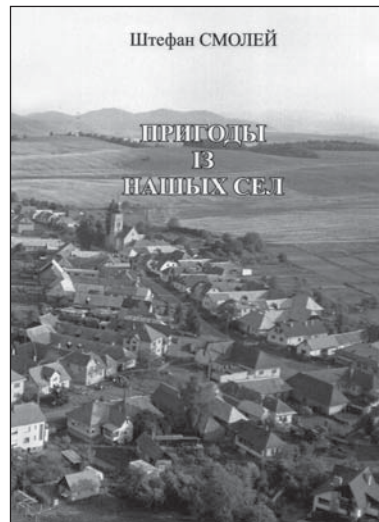
Пісатель триме чітателя цілы час в напрузі і велікій звездавости, што буде дале, як буде реаговати сын Іван на то, же мать невластного брата і многы іншы моменты, котры з велікім інтересом описуе Ш. Смолей. Чітатель ся мать на што тішыць, бо дія книжкы **Несповнены тужбы** ё нелем інтересна і кождоу близка, але в многім і поучна.

Одповіднов редакторков книжкы ё Мгр. Тедозія Латтова.

ПРИГОДЫ З НАШЫХ СЕЛ

М. Шуркалова

Русінскы пісатель Штефан Смолей выдав до світа далшу книгу під назвов **Прыгоды із наших сел**. Може тот книжочка ё і малым подарунком про самого пісателя, котрый того року ославить красны жывоцны юбілей – 80 рокаў. Книжка, котру нам тепер Ш. Смолей прыносць, ё розділена до двух частей, в котрых собі доведна можемо перачітати 35 повідань під різнымі назвамі, як наприклад: **Сестрыны слызы**, **Необычайный чоловік**, **Штефан, велике чудо**, або **Юркова злість**, Нич не виджу, Вірність ітд. В першій часті, котра ё рівномерна із назвов книжкы, нас чекають прыгоды людей, котры сам аўтор записав, або і окремы зажиткы аўтора векшого розсагу. Другу часть творять короткы прыгоды,

Великодняя обливачка

Николай КОНЕВАЛ, Камюнка

Великодены пonedільок - обливачка на дворі – співу крику радости ой змокне Боже неедна дівочка прекрасне волося тіло аж до кости

Жебы была свіжа і ку людям мила здрава весела красна і щастлива як тот вода чіста з ведра білява што ся на ню як хмара выляла

Змокнена до ниткы до хыжы утікаты якнайскорше ся перевлечі а в хыжы на столі уж гостина чекать выпечена пасха шовдра і колачі

Превлечена поливачів погостить Палюночков вином почестуе на єднога ся красні посмотрити міло і зо сердца ся усміе

Прекрасна великодняя обливачка красны веселы звык в нашым краю дай Господи Боже здрава щастя не забыты о тым красным обычаю

якы хотів аўтор утримати про далшы генерації наших людей. Ту головным героём ё Юрко. Ё то аўтора выдуманя постава, котра нас провадить прыгодамі і ё актером выштыкых повідань. Книжка вышла аж на 202 сторінках і окрема приємна чітаня може послужыць і як матэрыял про русінску декламацыю в школі ці на цілословенскім конкурзі Духновічів Пряшів, де пан Солей в 2010 р. здобыв тітул трэцяго найпопулярнаго русінскаго пісателя. Книжку выдала РОС як і многа спонзорскых добродітелів. За графічну, тэхнічну і языкову управу бы вадповідны Мгр. Янко Грїб.

Про інтерес уваджае коротку біографію аўтора. Ш. Смолей народив ся 13. септембра 1933 р. в Рошківцях Меджілабірскога окресу, де выходив народну школу. Далё навщівляв школы в Меджілабірцях і в Жіліні. Не мав легкы жывоць. По предчаснім скінчіню штудій наступив до роботы в Празі, де ся выучів за обрабляча ковів. По военніні наступив до заводу в Сніні де попри роботі скінчів Промыслову середню школу стройніцкую. В 1959 р. перешов робити до Меджілабореця, де жыє дондес.

Редакція Інфо Русин высловлюе пану Смолейові веліке подякованя за обогаціня русінскай літаратуры о його цінну творчость.

Novozvolený rímsky pápež František dobře pozná Gréckokatolíkov

„Habemus papam Franciscum (Máme pápeža Františka)“

Zdroj: RISU.org.ua/ugcc.org.ua
Preklad do slovenského jazyka:
A. Škoviera, Bratislava

Hlava Ukrajinskej gréckokatolíckej cirkvi (UGKC), vladyka Svjatoslav (Ševčuk), bol pred svojím zvolením za hlavu UGKC biskupom v Argentíne. Mal teda možnosť spoznať kardinála Jorge Maria Bergoglio SJ, ktorý bol aj jeho ordinárom, veľmi dobre. Opisuje ho ako veľmi skromného človeka a zároveň hlbokého intelektuála. O jeho vzťahu ku gréckokatolíkom povedal toto:

„Novozvolený rímsky pápež František je odchovancom nášho kňaza o. Stepana Čmiľa, ktorý je pochovaný v Bazilike svätej Sofie v Ríme. Terajší pápež v čase, keď bol študentom saleziánskej školy, každý deň ráno, kým ostatní chlapci ešte spali, posluhoval o. Čmiľovi pri svätej liturgii. Dobře pozná náš obrad a pamätá si našu liturgiu. Nedávno, keď som odchádzal z Argentíny na Ukrajinu, som ho prosil, aby vydal svoje svedectvo pre proces blahorečenia o.

▲ Новозволений Папа римський Франтішек здоровить своїх віруючих.

Stepana Čmiľa, s čím rád súhlasil. Svätý Otec teda dobre pozná našu Cirkev (UGKC - pozn. prekl.), našu liturgiu, náš ob-

rad a našu duchovnosť. Okrem toho pápež František, ešte ako arcibiskup Buenos Aires, bol ordinárom pre východných katolíkov, teda pre tých, ktorí nemali vlastnú hierarchiu. A naša (UGKC) eparchia v Argentíne je sufragánou eparchiou arcibiskupstva Buenos Aires. Preto sa kardinál Jorge Bergoglio SJ vždy zaujímal o našu cirkev v Argentíne a ja ako mladý biskup som robil prvé krôčiky v svojej biskupskej službe pod jeho dohľadom a s jeho pomocou. Preto sa domnievam, že v jeho osobe budeme mať takého Svätého otca, ktorý bude dbať aj na našu Cirkev. Nádejам sa, že s týmto pápežom nás čakajú v budúcnosti veľké veci.”

Ponuka inzercie v dvojtyždeníku Info Rusín

V Info Rusíne môžete uverejniť akúkoľvek plošnú a riadkovú inzerciu:

Reklama firmy, propagácia predvolebných kandidátov, predaj, nákup, výmena, prenájom, reality, ponuka zamestnania, služby, oznámenie, gratulácia a pod. Ak budete chcieť uverejniť gratuláciu, stačí poslať fotografiu a krátky text s blahoželaním.

AKO INZEROVAŤ?

1. telefonicky na čísle: 051/772 28 89, aj formou SMS na číslo mobil. telefónu: 0918 176 804
2. na e-mailovú adresu: rusinska.obroda@kryha.sk, sekretariat.ros@centrum.sk
3. listom na adresu: Rusínska obroda na Slovensku - Info Rusín, Slovenská 40, 080 01 Prešov

AKO UHRADÍTE VÁŠ INZERÁT?

1. Poštovou poukážkou typu H, ktorú obdržíte zdarma na každej pošte a ktorú zašlete na adresu redakcie Info Rusín spolu s textom alebo propagačným materiálom. Do popisu poukážky uveďte „inzerca IR“.

2. Priamo v redakcii Info Rusín, Slovenská 40, Prešov (Župný dom)
Každý pracovný deň v čase od 12:00 do 17:00 hod.
3. Na vysunutom pracovisku predsedu ROS, na MsÚ v Medzilaborciach.
Každý pracovný deň v čase od 13:00 do 15:30 hod.

KOLKO ZAPLATÍTE?

Cenník uverejnenia plošnej inzercie:

Rozmer	Cena v Eurách
1/1 strana	50 €
1/2 strany	30 €
1/3 strany	20 €
1/4 strany	15 €
1/5 strany	5 €

Cena za uverejnenie inzerátu v riadkovej inzercii s využitím maximálne 50 slov: 7 €.

Pri uverejnení toho istého inzerátu opakovane 2x za sebou, ponúkame 30% zľavu z celkovej sumy príslušného inzerátu.

KEDY BUDE VÁŠ INZERÁT UVEREJNENÝ?

Po uhradení príslušnej sumy do uzávierky čísla v danom mesiaci.

REKLAMÁCIA

Reklamáciu je možné uplatniť do 14 dní od uverejnenia reklamy alebo inzerátu.

INFORMÁCIE

na tel. číslach: 051/7722889,
0918 176 804

Noviny vychádzajú každé dva týždne vždy k 15. a poslednému dňu v danom mesiaci. Distribuuujú sa na celom Slovensku, v 6 európskych štátoch, Ukrajine, Srbsku, USA a Kanade. Noviny sú distribuované aj do novinových stánkov prostredníctvom KAPA DAP Prešov a MEDIA PRESS POPRAD. Na internete ich nájdete na web. stránkach: www.rusin.sk, sekcia Info Rusín, www.molody-rusyny.sk, www.holosy.sk.

ПАРТНЕРАМИ ІНФО РУСИНА

СУТЬ:

WWW.RUSYN.SK

WWW.HOLOSY.SK

WWW.MOLODY-RUSYNY.SK

В слідуючій ціслі Інфо Русина прочітате:

4/2013

Злата бочка 2013

4/2013

На тему русинського
выслання

4/2013

Путь до Клокочова

Info Rusín vydáva Rusínska obroda na Slovensku a výlučne zodpovedá za obsah projektu. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR. Evidenčné číslo: EV 1739/08. Šéfredaktorka Bc. Silvia Fečová. Jazyková a štylistická úprava: Mgr. Anna Kuzniaková. Preklady a externá spolupráca: Mária Šurkalová Výroba: ADIN, s.r.o., Prešov. Adresa redakcie a administrácie: Rusínska obroda na Slovensku, redakcia Info Rusín, Slovenská č. 40, 080 01 Prešov, tel: 051/7722889, 051/7482776, 0918 176 804. E-mail: sekretariat.ros@centrum.sk, rusinska.obroda@kryha.sk, www.rusyn.sk. Číslo účtu pre predplatné: 2155073158/0200. Predplatné na rok: Slovensko: 9,96 €, Európske štáty: 15,96 €, mimoeurópske štáty: 21 €. Inzeráty, reklamy, sponzoring preberáme v redakcii Info Rusín, Prešov, každý pracovný deň od 12.00 - 16.00 hod. Neobjednané rukopisy a fotografie nevraciam! Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Za obsah príspevku zodpovedá autor. Redakcia si vyhradzuje právo na krátenie a štylistickú úpravu textov! Príspevky v slovenskom jazyku nehonorujeme. Info Rusín je distribuovaný aj do novinových stánkov prostredníctvom MEDIA-PRESS Poprad, spol. s r.o. (okresy: Stará Ľubovňa, Poprad, Levoča, Kežmarok, Spišská Nová Ves) a KAPADAB Prešov, spol. s r.o. (okresy: Prešov, Bardejov, Humenné, Medzilaborce, Sabinov, Snina, Stropkov, Svidník, Vranov n/T).

Rusínska obroda-Info Rusín
Slovenská 40
080 01 Prešov 1
"D+4"
4/2007/RPC PO

Platené v hotovosti
080 10 Prešov 10